

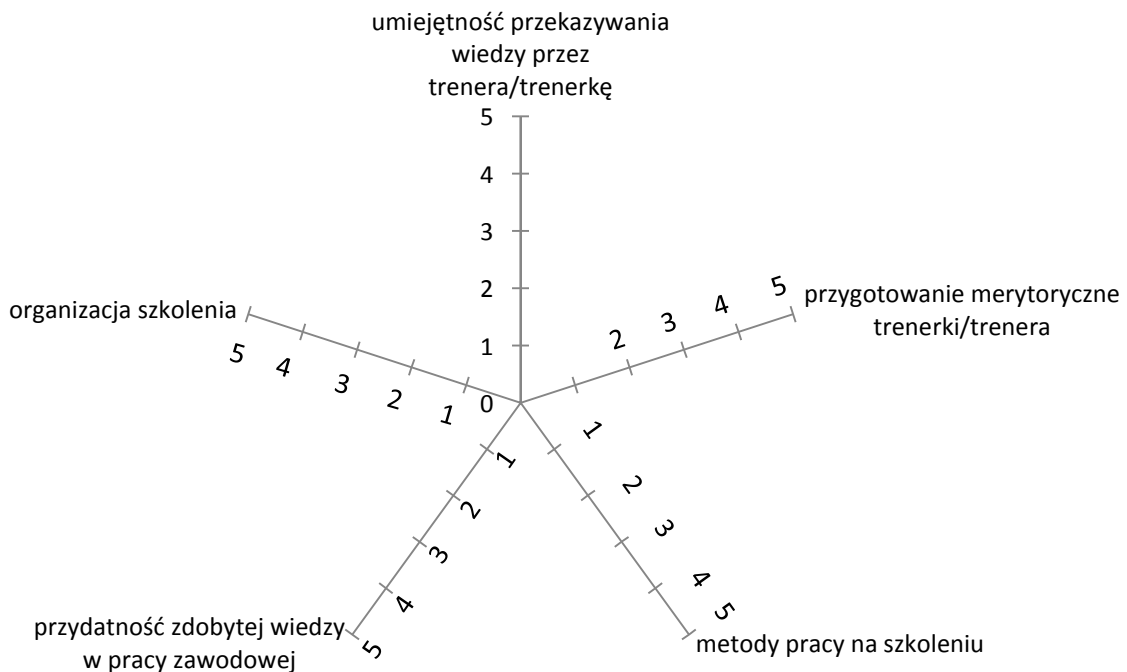
Wybrane alternatywne metody ewaluacji

A. Metody przydatne w podsumowaniu warsztatu/szkolenia:

I. Róża wiatrów – wizualna metoda badania(ilościowa)

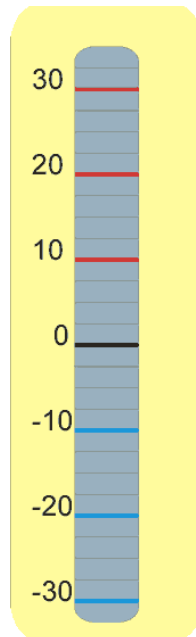
Jest jedną z metod pozwalających ocenić jednocześnie wiele elementów zajęć.

W przypadku ewaluacji zajęć, na osiach umieszcza się nazwę elementu podlegającego ocenie (atmosfera zajęć, przydatność materiałów itp). Liczba osi jest dowolna i może być rozbudowywana w zależności od potrzeb. Linię osi dzielimy na odcinki i przypisujemy im odpowiednie wartości – od 1 do 10 lub skalę ocen 1-5. Uczestnicy otrzymują „cenki” lub kolorowe pisaki i wydrukowane narzędzie badawcze(przygotowaną różę) i prosimy o zaznaczenie na każdej osi punktu odpowiadającego ocenie. Następnie punkty na sąsiednich osiach możemy połączyć i w ten sposób powstaje obraz wyrażonej opinii.

II. Termometr – wizualna, ilościowa metoda badawcza

Przygotowujemy na plakacie rysunek termometru (z wybraną skalą np.: -30 do +30). Prosimy każdego uczestnika o zaznaczenie swoich inicjałów na skali tak, by najlepiej ilustrowały jego/jej odczucia dotyczące określonej części programu, atmosfery zajęć lub stopnia zaangażowania w zajęcia. Można również poprosić uczestników, by podzielili się swoją ewaluacją i porozmawiali, jakich ulepszeń należałoby dokonać.

III. Walizka, kosz - wizualna, jakościowa metoda badawcza

Rysujemy walizkę. Obok niej piszemy: *Co zabieram ze sobą?* Tutaj uczestnik ma wpisać to, co wyniósł z zajęć, co do niego szczególnie przemówiło, co się spodobało lub co mu się przyda w przyszłości. Poniżej rysujemy kosz i białą plamę. Obok kosza piszemy: *Co mi się nie przyda?* A obok białej plamy: *Czego zabrakło?* Jest to okazja także do analizy przebiegu zajęć

IV. Gadająca ściana – wizualna, jakościowa metoda badawcza

To forma ewaluacji o charakterze opiniotwórczym. Ze względu na otwartość wypowiedzi – nie ograniczamy uwag uczestników pytaniami. Przed rozpoczęciem zajęć przyklejamy do ściany arkusz papieru z napisem umieszczonym na górze: „Gadająca ściana”. 5-7 minut przed końcem zajęć prosimy uczestników, by na arkuszu papieru wyrazili swoje opinie na temat warsztatu/szkolenia. Możemy rozdać uczestnikom kartki samoprzylepne i prosić o zapisanie na nich swoich opinii, a następnie o przyklejenie ich do plakatu.

B. Metody badawcze do wykorzystania przy ewaluacji procesu zmiany:

I. Informacja dla przyszła

1. Każdy uczestnik otrzymuje kartkę lub kilka kartek oraz flamastry
2. Następnie przekazujemy wskazówki do zadania:
 - a) Krótkie wprowadzenie w sytuację np.: „Wyobraźcie sobie, że za chwilę na nasze spotkanie przyjdzie nowy nauczyciel i siądzie z wami. Każdy z was ma możliwość przekazanie jednej lub kilku anonimowych informacji czy wskazówek, które są dokończeniem zdania: „ Zmiana którą wprowadzamy dała mi, uczniom, nauczycielom, szkole ...”
 - b) Czas na indywidualne zapisanie każdej myśli na oddzielnym pasku papieru i zbieramy w tzw. „paczkę myśli”.
3. Praca wg wariantów :
Wariant I
 - a) Łączymy się w kilkuosobowe zespoły i każda grupa losowo otrzymuje część kartek z następującym poleceniem: „*Wejdźcie teraz w rolę nowego nauczyciele. Co byście pomyśleli o wprowadzanej zmianie po przeczytaniu tych karteczek? Zapiszcie swoją opinie na plakacie.*”
 - b) Każda grupa przedstawia swoje wrażenie, następnie dokonuje się zebrania wniosków ukierunkowanych na zaplanowane wcześniej pytania, np.:
 - W czym grupy są zgodne?
 - Co by się stało, gdyby nowi nauczyciele trzymali się tych wskazówek będąc w procesie zmiany?
 - Które z tych wskazówek nie są godne polecenia/ są mocną stroną?
 - Jakie rekomendacje w związku z powyższym możemy zaproponować na najbliższy czas?

Wariant II

- a) Wszystkie kartki zostają umieszczone na tablicy.
- b) Nauczyciele wspólnie porządkują je według zaprojektowanych kryteriów.
- c) Spisują wnioski ukierunkowane na mocne i słabe strony
- d) Wypracowują w zespołach rekomendacje (każdą z nich zapisują na kartce A4) oraz dzielą się tym na forum.

II. Poczta z wykorzystaniem metody niedokończonych zdań :

1. Uczestnicy otrzymują przygotowane przez trenera paski papieru (po kilka w różnych kolorach - ile niedokończonych zdań tyle kolorów) z zapisanymi propozycjami niedokończonych zdań np:

Na dzisiejszym szkoleniu/warsztacie dowiedziałam/łem się ,że.....

Na dzisiejszym szkoleniu/warsztacie najważniejsze było.....

Najbardziej podobało mi się gdy

Trudne było dla mnie.....

Atmosfera, która panowała na warsztacie/szkoleniu.....

Na zajęciach zmieniłbym/łabym.....

Chcę zaproponować, aby... ..

Cenię.....

Nie lubię, gdy.....

Gdy wszyscy zapiszą swoje myśli (każdą na oddzielnej karteczce) prosimy o włożenie do przygotowanych kopert z zapisanymi zdaniem na wierzchu (w ten sposób ułatwimy sobie analizę danych).

III. Kolaż krok po kroku

Kolaż to najbardziej plastyczny sposób zilustrowania, jak postrzegamy zmianę, która się dokonała w szkole, jakie budzi w nas emocje, jakie elementy z wizji zmiany przemawiają do nas najmocniej.

1. Gromadzimy różnorodne materiały potrzebne do pracy techniką kolażu: kolorowy papier, bibuła, kolorowe czasopisma, skrawki materiału, drobne ozdoby, „susзки”, fragmenty roślin, kleje, taśmy klejące, plastelina, markery, farby, nożyczki itp. oraz duży arkusz twardego papieru (typu karton, bristol formatu A0). Rozdajemy uczestnikom po jednej kartce A4 (mogą wybrać sobie kolor). Pozostałe materiały są ogólnie dostępne.
2. Wprowadzenie: Prosimy uczestników, aby zamknęli oczy i przez chwilę pomyśleli o sobie, o swojej szkole na chwilę obecną, po procesie wspomagania. Niech użyją wyobraźni, wczują się w swoje emocje. Można zadać pytania pomocnicze: z czym kojarzy im się to, czego doświadczyli, jak widzą efekty zmiany w szkole, które elementy zmiany są najbardziej widoczne, co było najtrudniejsze do zmiany, z czego najbardziej są zadowoleni, co ich zainspirowało, a co było barierą itp. Mogą pomocniczo użyć metafory: *zmiana, której doświadczyłam/em jest jak....*

Następnie każdy z uczestników ma na swojej kartce utworzyć – wykorzystując do tego technikę kolażu - symbol tej zmiany której doświadczył, towarzyszących jej odkryć, emocji, wyzwań.

3. Po przygotowaniu indywidualnych kolaży następuje ich prezentacja (w całej małej RP lub w podgrupach maksymalnie 12-15-osobowych w przypadku dużej RP). Po wyjaśnieniu symboliki mini-kolaży, grupa jako całość przygotowuje wspólny kolaż na dużym arkuszu, przedyskutowując i ustalając konsensus, jakie symbole powinny się na nim znaleźć, żeby odzwierciedlały zmianę w całej szkole. Mogą w wyniku dyskusji dodawać nowe symbole, hasła, czy napisy. W kolażu grupowym warto zadać sobie pytania o relacje szkoły i nauczycieli z innymi: uczniami, rodzicami, środowiskiem lokalnym, co się zmieniło w tym zakresie. Mogą pomocniczo użyć metafory: *zmiana, która zaistniała jest jak..... Nasza szkoła po wprowadzeniu zmiany jest jak.....* W przypadku pracy w podgrupach można na koniec dać czas na wzajemną prezentację i wyjaśnienie plakatów.

Instrukcja dla „Ekspertów”

Po zapoznaniu się z opisem metody przedyskutujcie poniższe pytania i przygotujcie plakat – gwiazdę pytań do metody uwzględniając poniższe propozycje:

- CO to za metoda?
- JAK pracuje się tą metodą?
- KIEDY można ją wykorzystać?
- DLACZEGO/PO CO warto wykorzystać tę metodę?
- KTO może ją wykorzystać?
- JAKIE pytania pomocnicze warto zadać, by uczestnicy wsłuchali się w swoje autentyczne przeżycia związane ze wspomaganiami i zmianą? Jakie pytania warto zadać, by uczestnicy podjęli dyskusję nad tym, co ich łączy w postrzeganiu tej zmiany, by ich zachęcić do końcowej refleksji, nad wspólną artystyczną wizją tej zmiany?
Jakie elementy procesu wspomaganiania mogą być przedmiotem podobnej analizy?

Uwaga! Plakat zostanie zaprezentowany na podsumowanie pracy wybranymi metodami